

**IZVJEŠTAJ O UČEŠĆU CRNOGORSKOJ DELEGACIJI KOJU JE PREDVODIO
MINISTAR LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA FATMIR GJEKA NA 69.
ZASJEDANJU KOMISIJE UN-A O STATUSU ŽENA
(NJUJORK, 8-13. mart 2025. godine)**

Delegacija Crne Gore, uspješno je učestvovala na 69. zasjedanju Komisije za status žena, održanom u sjedištu Ujedinjenih nacija u Njujorku od 10. do 21. marta 2025. godine. Skup je okupio više od 15.000 delegatkinja i delegata, među kojima je bilo 5.845 predstavnica i predstavnika civilnog društva, čime je postavljen novi rekord u broju učesnica i učesnika, potvrđujući rastući interes za pitanja ravnopravnosti žena i djevojčica širom svijeta.

Delegaciju Crne Gore činili su ministar za ljudska i manjinska prava Fatmir Gjeka kao šef delegacije, shodno mandatu institucije kojom rukovodi, ministarka evropskih poslova Maida Gorčević, ministarka prosvjete, nauke i inovacija Andjela Jakšić-Stojanović, ministarka rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Naida Nišić, ministarka saobraćaja Maja Vukićević, potpredsjednica Skupštine Zdenka Popović, poslanica Aleksandra Despotović, poslanica Zoja Bojanić Lalović, poslanica Jelenka Andrić, poslanica Sladana Kaluđerović, državna sekretarka u Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Andjela Bašović, direktorica Direktorata za normativno-pravne i kadrovske poslove u Ministarstvu unutrašnjih poslova Snežana Jonica, direktorica Direktorata za zaštitu osoba s invaliditetom u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava Irena Rakočević, načelnica Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti Biljana Pejović, savjetnik potpredsjednice Skupštine Zarija Vujović i prevoditeljica Milica Kadić Aković. Delegacija je boravila u Njujorku od 8. do 13. marta 2025. godine radi učešća na ovom značajnom događaju.

Ovogodišnja 69. Komisija o statusu žena imala je poseban značaj jer se obilježila tridesetogodišnjica usvajanja Pekinške deklaracije i Platforme za akciju, ključnih dokumenata u globalnom okviru za rodnu ravnopravnost i prava žena, koja je definisala višedecenjske strateške ciljeve za unapređenje položaja žena..

Na 69. zasjedanju Komisije za status žena (CSW69), obilježavajući 30 godina od Pekinške deklaracije, usvojena je Politička deklaracija kojom se potvrđuje snažna posvećenost ubrzanju rodne ravnopravnosti. Iako su postignuti određeni pomaci, nijedna zemlja još nije ostvarila punu rodnu ravnopravnost, a napredak ostaje spor, neujednačen i izložen riziku nazadovanja.

Deklaracija ukazuje na i dalje prisutne prepreke: strukturne nejednakosti, diskriminaciju, rodne stereotipe, digitalno nasilje, slabo finansiranje i nedovoljnu zastupljenost žena u odlučivanju. Poseban fokus stavljen je na ekonomsko osnaživanje žena, bolju raspodjelu neplaćenog rada, zatvaranje digitalnog jaza i pristup kvalitetnim zdravstvenim i obrazovnim uslugama.

Poziva se na jačanje institucionalnih mehanizama, rodno odgovorno budžetiranje, nacionalne planove protiv nasilja nad ženama, te puno uključivanje žena u procese odlučivanja, mirovne procese i klimatske politike. Takođe se ističe važnost sigurnog prostora i održivog finansiranja za feminističke i civilne organizacije.

Deklaracija naglašava ključnu ulogu Komisije za status žena i potrebu za jačanjem rodne statistike i sistemskog rodnog mainstreaminga unutar UN sistema, uz jasnu poruku da je za ostvarenje ljudskih prava žena i djevojčica nužno odlučno i koordinisano djelovanje – jer neutralnost više nije opcija.

Politička deklaracija, koja je usvojena konsenzusom, predstavlja ključni dokument za buduće djelovanje u ovom važnom području.

Crna Gora na CSW69

Učešće Crne Gore na 69. zasjedanju Komisije za status žena (CSW69) predstavlja važan trenutak za reafirmaciju nacionalne posvećenosti rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena i djevojčica. Kao zemlja u procesu evropskih integracija, Crna Gora prepoznaće rodnu ravnopravnost kao temeljnu vrijednost demokratskog društva i ključni element održivog razvoja, socijalne kohezije i dobrog upravljanja.

U tom duhu, Crna Gora je tokom zasjedanja Komisije, u saradnji sa UNDP-om i Ženskom liderском mrežom, organizovala događaj na marginama pod nazivom "*Žensko liderstvo – kao katalizator promjena*". Ovaj događaj je okupio predstavnike vlada, međunarodnih organizacija i civilnog društva s ciljem razmjene iskustava i dobrih praksi u jačanju uloge žena u donošenju odluka i stvaranju inkluzivnijih politika.

U skladu s ustaljenom praksom, ministar Fatmir Gjeka, kao šef delegacije i rukovodilac institucionalnog mehanizma za rodnu ravnopravnost, obratio se učesnicima generalne debate Komisije, ističući napredak koji je Crna Gora postigla u oblasti rodne ravnopravnosti, ali i izazove koji ostaju. Njegovo izlaganje dodatno je potvrdilo političku volju da se ova tema zadrži visoko na agendi javnih politika.

Delegacija Crne Gore iskoristila je prisustvo na CSW69 za intenzivne bilateralne sastanke sa međunarodnim partnerima, kao i za aktivno učešće na panelima i stručnim diskusijama koje su se bavile ključnim temama kao što su institucionalni mehanizmi, borba protiv rodno zasnovanog nasilja, osnaživanje žena u ekonomiji i digitalnom prostoru, te učešće žena u mirovnim procesima i klimatskim politikama.

Na ovaj način, Crna Gora je potvrdila svoju spremnost da aktivno doprinosi globalnim naporima u oblasti rodne ravnopravnosti, te da iz tih procesa crpi znanje, podršku i inspiraciju za dalji napredak kod kuće.

10. mart 2025. - Događaj "Žensko liderstvo kao katalizator promjena" u organizaciji Vlade Crne Gore, Ženske liderске mreže i UNDP-ija

Crna Gora je po prvi put organizovala panel pod nazivom „*Žensko liderstvo kao katalizator promjena*“ u sjedištu Ujedinjenih nacija, čime je otvoren ključni trenutak zasjedanja. Događaj, koji su otvorili ministar Gjeka i regionalna direktorica za Evropu i CIS u UNDP Ivana Živković, okupio je više od 70 učesnika i učesnica iz različitih zemalja i organizacija, među kojima su bile istaknute

liderke i lideri u oblasti rodne ravnopravnosti. Diskutovali su o jačanju demokratske otpornosti i prevazilaženju izazova na putu ka rodnoj ravnopravnosti.

Panel je omogućio globalnu razmjenu iskustava o značaju ženskog liderstva u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja i rodne ravnopravnosti, a događaj je bio dostupan putem live streama, čime je omogućeno globalno praćenje i angažman na ovom pitanju. U partnerstvu sa UNDP-om i Ženskom liderskom mrežom, Crna Gora je bila domaćin panela, koji je bio prilika za promociju ženskog liderstva i dalji razvoj Ženske liderske mreže u Crnoj Gori.

Panelisti/kinje su bili Maida Gorčević, ministarka evropskih poslova Crne Gore, Brankica Janković, komesarka za zaštitu jednakosti Srbije, Dan Juvan, državni sekretar za socijalne poslove Slovenije, Rakel Lagunas, globalna direktorica za rodnu ravnopravnost UNDP-ja, Silvana Koch Mehrin, predsjednica i osnivačica Ženske političkih lidera (WPL), Julija Netsova, šefica za demokratsko upravljanje i rodnu jedinicu OEBS-a, i Patricia Elias, šefica Globalne diplomatske kampanje "Ugovor o svakoj ženi". Moderator događaja bio je Nik Rene Hartman, zamjenik regionalnog direktora za Evropu UNDP-ja.

Ministar Gjeka izrazio je zadovoljstvo održavanjem događaja na temu ženskog liderstva, naglašavajući da je tema ključna u svijetu aktualnih globalnih izazova, jer su žene među najpogođenijim kategorijama društva. Izrazio je zabrinutost zbog neadekvatne raspodjele finansijskih sredstava za rodno osjetljive projekte, nedovoljnoj zastupljenosti žena u politici i ekonomiji, kao i porastu rodno zasnovanog nasilja. Ponovio je posvećenost Crne Gore u borbi za ljudska prava, slobodu i rodnu ravnopravnost, kao i potrebu za donošenjem konkretnih zakonskih i političkih akcija, naglašavajući doprinos Crne Gore u ostvarivanju Cilja 5 Agende 2030, koji se odnosi na rodnu ravnopravnost.

Ivana Živković istakla da rodna ravnopravnost nije samo cilj, već pravo i sredstvo za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja. Naglasila da UNDP kroz projekte održivosti podržava žene, a da je skoro 40% sredstava namijenjenih borbi protiv siromaštva usmjereno baš na osnaživanje žena i žensko liderstvo.

Naglasila da UNDP predano radi sa državama partnerima da se uključivanje žena u uključi u nacionalne zakonodavne okvire kao obaveza, čime bi se, promovisalo ne samo političko uključivanje žena, već i jačanje demokratije i zdravih demokratskih zajednica i društava. Ponorila značaj UN programa za rodnu ravnopravnost na Zapadnom Balkanu, uputivši poziv da svi zajedno radimo na osnaživanju i promociji ženskog liderstva, za bolju budućnost svih.

Ministarka Gorčević ukazala je na važnost rodne ravnopravnosti u vremenu demokratske otpornosti i EU integracija. Kao rukovoditeljka Ženske liderske mreže, naglasila je da je institucionalizacija rodne ravnopravnosti prioritet Vlade, te da se mora pozvati na odgovornost donosioca odluka u slučaju diskriminacije žena, ne samo u privatnom, već i u javnom sektoru. Takođe je istakla značaj snažnih mehanizama za rodnu ravnopravnost, naglašavajući potrebu za sveobuhvatnim zakonodavnim reformama u skladu sa EU standardima, naglašavajući: „Crna Gora mora usvojiti jasne politike oslonjene na snažne institucionalne okvire. Ženska liderska mreža zagovara sveobuhvatne zakonske reforme usklađene sa standardima EU kako bi se osigurala rodna ravnopravnost, uključujući paritet u odlučivanju, javnom životu i tržištu rada. Jačanje pravnih okvira, posebno u borbi protiv rodno zasnovanog nasilja i osiguranju jednakih radnih prava, ključno je za postizanje održivog napretka.“

Na kraju panela, moderator se zahvalio organizatorima i učesnicima, ističući pozitivan temelj za dalji rad na politikama koje omogućavaju rodnu ravnopravnost i paritet u političkom životu.

Događaj je imao poseban značaj jer je, pored političkog angažmana, **omogućio po prvi put organizaciju ključnog događaja u sjedištu UN, čime je Crna Gora pokazala svoju posvećenost globalnim naporima za rodnu ravnopravnost i jačanje uloge žena u svim sferama društva.**

Panel je bio prilika da Crna Gora predstavi ključne korake u podršci ženama u političkom, ekonomskom i društvenom životu, uključujući zakonodavne inicijative poput Zakona o rodnoj ravnopravnosti i Nacionalne strategije rodne ravnopravnosti. Takođe je bio važan za dalji razvoj ženskog liderstva u Crnoj Gori i potvrdu posvećenosti rodno inkluzivnom upravljanju,

Po završenom događaju, Crna Gora i njeni predstavnici/e dobili su brojne pohvale koje se odnose na govornike/ce, teme i poslate poruke sa događaja.

10.mart 2025. Izlaganje šefa delegacije na generalnoj debati 69. Komisije

Ministar ljudskih i manjinskih prava Crne Gore, Fatmir Gjeka, u ime države obratio se na Generalnoj debati posvećenoj tridesetogodišnjici Pekinške deklaracije, ističući nepokolebljivu posvećenost Crne Gore u borbi za ljudska prava, slobodu i rodnu ravnopravnost. Naglasio je da ovaj jubilej predstavlja ključni trenutak za procjenu postignutog napretka, ali i za prepoznavanje potrebe za donošenjem odlučnih koraka ka postizanju pune rodne ravnopravnosti.

U svom obraćanju ministar Gjeka je posebno naglasio da Crna Gora kontinuirano prepozna važnost implementacije konkretnih akcija kroz donošenje zakona, kreiranje politika koje ženama i djevojčicama omogućavaju jednake šanse, te mijenjanje društvene svijesti u korist rodne ravnopravnosti. U tom kontekstu, ministar je istakao da su zakonodavne promjene, kao i promocija rodne ravnopravnosti u svim društvenim sferama, ključne za ostvarivanje opipljivih rezultata.

Takođe, ministar je ukazao na međunarodni značaj Crne Gore kao partnera u ostvarivanju Cilja 5 Agende 2030, koji se odnosi na postizanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena i djevojčica. Kao zemlja kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, Crna Gora aktivno usklađuje svoje politike sa evropskim standardima u oblasti ljudskih prava i rodne ravnopravnosti.

Ministar Gjeka je posebno istakao da je liderstvo žena ključno za izgradnju inkluzivnih i otpornih savremenih institucija, za jačanje demokratije i unapređenje ekonomskog razvoja. Naglasio je da je ovo pitanje posebno važno u vremenu kada svijet svjedoči demokratskoj regresiji i porastu narativa koji potkopavaju postignuti napredak u oblasti rodne ravnopravnosti.

U svom govoru, ministar je istakao spremnost i odlučnost Crne Gore u pogledu implementacije Pekinške deklaracije, posebno kroz adekvatne zakonodavne promjene, ali i kroz usvajanje politika koje omogućavaju jednakost, te promjenu društvene svijesti i stavova prema rodnoj ravnopravnosti, ta da Crna Gora ostaje posvećena ostvarivanju ciljeva Agende 2030, s posebnim fokusom na Cilj broj 5, kao i harmonizaciji svojih politika sa evropskim standardima ljudskih prava.

Učešće ministarke Gorčević na ministarskom okruglog stolu

12.mart 2025 - Ministarka evropskih poslova Maida Gorčević bila je panelistkinja prvog ministarskog okruglog stola 69. Komisije na temu "Nacionalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica: ponovno opredjeljenje, obezbjedivanje resursa i ubrzanje implementacije Pekinške platforme za akciju, sa ciljem doprinosa u postizanju Ciljeva održivog razvoja".

Tokom okruglog stola, ministarka Gorčević podelila je iskustva Crne Gore u usvajanju politika i strategija koje osnažuju glas žena i omogućavaju njihovu jednaku participaciju na svim nivoima, uključujući i mladih žena na liderskim pozicijama.

Gorčević je istakla da je u Crnoj Gori na snazi Zakon o rodnoj ravnopravnosti, koji osigurava ravnopravnost žena i muškaraca u svim aspektima života. Nacionalna posvećenost osnaživanju žena dodatno je ojačana kroz Nacionalnu strategiju rodne ravnopravnosti, koja promoviše ravnopravnost u svim društvenim oblastima, uključujući politike koje podstiču žensko liderstvo.

Ministarka je takođe naglasila brojne projekte i programe koji podržavaju mlade žene i žensko preduzetništvo, te podstiču veću zastupljenost žena u politici.

Na pitanje o mjerama koje je Crna Gora preuzeila kako bi osigurala rodnu ravnopravnost u vanrednim situacijama, Gorčević je odgovorila da Crna Gora integriše rodnu perspektivu u sve relevantne politike tokom kriznih situacija, uzimajući u obzir specifične potrebe žena i djevojčica, naročito u oblasti zdravstva, socijalne zaštite, ekonomski sigurnosti i obrazovanja. Takođe je podsjetila na mjere zaštite žrtava nasilja, posebno tokom pandemije COVID-19.

Susreti na marginama 69. zasjedanja Komisije za status žena

Crna Gora je, kroz svoje učešće na 69. zasjedanju Komisije za status žena, nastavila sa usklađivanjem svojih politika sa evropskim standardima u oblasti ljudskih prava i rodne ravnopravnosti. Delegacija je, među ključnim temama, istakla značaj ulaganja u žensko preduzetništvo, razvoj sistema podrške za usklađivanje privatnog i profesionalnog života, kao i borbu protiv nasilja nad ženama, koji su od posebne važnosti za državu.

Tokom zasjedanja, delegacija Crne Gore aktivno je učestvovala u brojnim diskusijama organizovanim od strane država članica UN, međunarodnih organizacija, civilnog sektora, kao i u bilateralnim susretima. Kroz ove susrete, delegacija je dijelila svoja iskustva i doprinoseći promovisanju rodne ravnopravnosti, dok je zasjedanje uspješno završeno postizanjem novih smjernica za dalji rad na ostvarivanju ciljeva rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena širom svijeta.

Jedan od ključnih trenutaka ovog zasjedanja bio je sastanak delegacije Crne Gore, na čelu sa šefom delegacije Fatmirom Gjekom, sa pomoćnicom generalnog sekretara UN-a i direktorkom UNDP-a za Evropu i Centralnu Aziju, Ivanom Živković. Ovaj sastanak imao je poseban značaj u jačanju regionalnih i globalnih obaveza Crne Gore u pogledu rodne ravnopravnosti. Ivana Živković je tom prilikom naglasila: „UNDP odavno prepoznaje da rodna ravnopravnost nije samo cilj – ona je pokretačka snaga razvoja. Ona jača ekonomije, doprinosi stabilnijim društvima i gradi otpornije demokratije.“

Ovaj susret, kao i druge aktivnosti na zasjedanju, još jednom je potvrdio posvećenost Crne Gore jačanju uloge žena i rodne ravnopravnosti u društvu, kako na regionalnom, tako i na globalnom nivou.

Sastanak ministra ljudskih i manjinskih prava Crne Gore Fatmira Gjeke sa ministrom rada i socijalnih pitanja Jermenije Narekom Mkrtčijanom

Na inicijativu jermenske strane, ministar Fatmir Gjeka susreo se sa ministrom rada i socijalnih pitanja Jermenije, Narekom Mkrtčijanom. Tokom sastanka, razmijenjena su mišljenja o aktuelnim socijalnim pitanjima, hraniteljstvu, izazovima u regionu i globalnim pitanjima, kao i usklađivanju politika sa EU standardima. Ministar Mkrtčijan je istakao napore Jermenije u oblasti digitalizacije i zaštite prava radnika, te najavio potpisivanje sporazuma o saradnji sa EU u skoroj budućnosti. Pozvao je ministra Gjeku da prisustvuje Platformi o starateljstvu nad djecom, koja će se održati u Jermeniji 13. aprila 2025. Ministar Gjeka izrazio je spremnost za učešće i istakao posvećenost Crne Gore usklađivanju sa EU politikama, uz naglasak na rodnu ravnopravnost i zaštitu ranjivih grupa.

Sastanak ministarke evropskih poslova Maide Gorčević I direktorice Direktorata za normativno-pravne i kadrovske poslove u Ministarstvu unutrašnjih poslova Snežane Jonice sa ministarkom za rodnu ravnopravnost i radni život Švedske Paulinom Brandberg

Ministarka Gorčević susrela se sa švedskom ministarkom Paulinom Brandberg kako bi razmijenile iskustva i prakse u oblasti rodne ravnopravnosti i prava žena. Ministarka Brandberg je istakla značaj dijaloga i promjene stanja svijesti društva za ostvarivanje rodne jednakosti, dok je ministarka Gorčević naglasila izazove u Crnoj Gori u vezi sa mizoginijom, nasiljem nad ženama i govoru mržnje, posebno na društvenim mrežama. Razgovarale su i o izazovima u vezi sa roditeljskim odsustvom i ženskim preduzetništvom, a ministarka Gorčević izrazila interes za dalju saradnju u tim oblastima.

Sastanak ministarke prosvjete, nauke i inovacija Anđele Jakšić-Stojanović i ministarke rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Naide Nišić sa ministarkom za socijalnu zaštitu Estonije Sinje Risalo

Ministarke Jakšić-Stojanović i Nišić susrele su se sa ministarkom Risalo radi razmjene iskustava u oblasti rodne ravnopravnosti, digitalizacije obrazovanja, inovacija i promocije žena u STEM-u. Ministarka Risalo iz Estonije predstavila je strategije za smanjenje razlika u platama između žena i muškaraca, te naglasila važnost ICT-a u obrazovanju. Razgovarano je i o migracijama radne snage, a ministarka Nišić je podijelila iskustva Crne Gore u vezi sa padom nataliteta i emigracijom mladih, uz najavu demografske strategije koja će omogućiti bolji životni standard za mlade. Estonija je izrazila spremnost za pružanje pomoći u implementaciji strategije digitalizacije Crne Gore.

Sastanak ministarke transporta Maje Vukićević, direktorice Direktorata za normativno-pravne i kadrovske poslove u Ministarstvu unutrašnjih poslova Snežana Jonica i predstavnica ljudskih i manjinskih prava Irene Rakočević i Biljane Pejović, sa ministarkom za rodnu ravnopravnost i raznovrsnost Luksemburga Juriko Nadiom Bakes

Ministarka Vukićević susrela se sa ministarkom Bakes, koja je istovremeno ministarka za odbranu i mobilnost Luksemburga, kako bi razgovarale o kvotama za žene u parlamentu i njihovom položaju u društvu. Ministarka Bakes objasnila je praksu 40% kvota u Luksemburgu, dok je ministarka Vukićević naglasila da Crna Gora teži povećanju kvote sa 30% na 40%. Razmijenjene su i mišljenje o nasilju nad ženama, uključujući femicid, a razgovarano je i o učešću žena u politici. Posebna pažnja je bila usmjerena na integrisanje rodnog aspekta u rad ministarstva transporta. Ministarka Vukićević je pozvala ministarku Bakes da posjeti Crnu Goru.

Sastanak ministarke rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Naide Nišić i potpredsjednice Skupštine Crne Gore Zdenke Popović sa Danom Juwanom, državnim sekretarom za rad, porodicu, socijalne poslove i jednake mogućnosti Slovenije

Na inicijativu Crne Gore, ministarke Nišić i Popović susrele su se sa Danom Juwanom, državnim sekretarom Slovenije. Razgovarano je o iskustvima Slovenije u pogledu osnaživanja žena iz ruralnih područja, femicida i smanjenja razlike u platama između žena i muškaraca. Juwan je istakao da je razlika u platama u Sloveniji minimalna i da država primjenjuje politike rodne ravnopravnosti u svim aspektima života. Takođe, govoreno je o izazovima u zapošljavanju radne snage iz inostranstva, te je dogovoren nastavak komunikacije između dvaju država.

Sastanak potpredsjednice Skupštine Crne Gore Zdenke Popović i poslanica Skupštine Crne Gore sa predstavnicima Parlamenta Luksemburga – Mendi Minelom i Džordžom Engelim

Na sastanku sa predstavnicima Luksemburga razmatrane su teme u vezi sa rodnom ravnopravnosću i jednakostima u političkom životu. Minela i Engel su istakli da je rodna ravnopravnost ključni prioritet Luksemburga, uz naglasak na 40% kvota za žene u parlamentu. Razgovarano je i o prijateljskim odnosima između dvaju država, uz pohvale za napore Crne Gore na evropskom putu. Ovaj sastanak je omogućio usmeravanje buduće saradnje na parlamentarnom nivou, sa naglaskom na zajedničke vrijednosti i podršku Crnoj Gori na njenom putu ka EU.

Sastanak potpredsjednice Skupštine Crne Gore Zdenke Popović i poslanica sa članicama Vlade i Parlamenta Estonije

Tokom sastanka istaknuta je snažna podrška koju Estonija pruža Crnoj Gori na njenom putu ka punopravnom članstvu u Evropskoj uniji i u borbi za postizanje rodne ravnopravnosti. Predstavnice estonskih institucija izrazile su uvjerenje da Crna Gora ima kapacitet da ispuni sve neophodne kriterijume za članstvo u EU, te su naglasile važnost nastavka reformskih procesa u tom pravcu.

Na sastanku su razmotreni različiti oblici saradnje između Crne Gore i Estonije na poljima rodne ravnopravnosti i obrazovanja. Istaknuta je važnost razmjene iskustava i dobrih praksi u cilju osnaživanja uloge žena i rodno marginalizovanih grupa u društvu, kao i unapređenja obrazovnog sistema kroz modernizaciju nastavnih metoda i integraciju digitalnih tehnologija.

Sastanak je protekao u konstruktivnoj atmosferi, uz obostranu spremnost za produbljivanje bilateralnih odnosa i jačanje partnerstva u ključnim oblastima od zajedničkog interesa.

Potpredsjednica Popović sa poslanicama Skupštine Crne Gore učestvovala je na događaju u organizaciji Luksemburga pod nazivom "Prijetnje i mogućnosti digitalnih tehnologija: Žene u očima javnosti." Nakon toga, učestvovale su i na okruglom stolu „Žensko liderstvo u eri vještačke inteligencije – put do 2030,” koji je organizovala globalna mreža Žene političke liderke (WPL) u okviru 69. zasjedanja Komisije o statusu žena (CSW69) u Ujedinjenim nacijama.

Ovaj događaj okupio je istaknute političke liderke iz cijelog svijeta kako bi razgovarale o izazovima i mogućnostima koje donosi vještačka inteligencija u kontekstu osnaživanja žena i rodne ravnopravnosti. Kroz aktivno učešće u diskusiji, potpredsjednica Popović je istakla posvećenost Crne Gore jačanju uloge žena i rodno marginalizovanih grupa u politici i donošenju odluka, posebno u kontekstu tehnoloških promjena koje oblikuju budućnost.

Sustret sa dijasporom

Na kraju boravka u Njujorku, upriličen je sastanak potpredsjednice Skupštine Crne Gore, Zdenke Popović i članica delegacije iz Skupštine sa predstvincima/ama crnogorske dijaspore, na kojem su razmatrani ključni izazovi sa kojima se suočavaju naši iseljenici/e, kao i načini na koje im Crna Gora može pružiti podršku. Posebna pažnja posvećena je inicijativama promocije Ljetnje škole crnogorskog jezika "Crna Gora, moja postojbina", kao mogućnostima uvođenja online časova crnogorskog jezika za dijasporu, kako bi se očuvala jezička i kulturna povezanost sa Crnom Gorom.

ZNAČAJ UČEŠĆA

Učešće delegacije Crne Gore na 69. zasjedanju Komisije za status žena, kao i na panelu "Žensko liderstvo kao katalizator promjena" održanom u Njujorku, koji su zajednički organizovali Vlada Crne Gore, Kancelarija UNDP-a u Njujorku, lokalna kancelarija UNDP-a u Crnoj Gori i Ženska liderska mreža, potvrđuje ključnu ulogu Crne Gore u jačanju globalnih napora za postizanje rodne ravnopravnosti. Kroz ovaj angažman, Crna Gora je još jednom pokazala svoju snažnu posvećenost promovisanju ženskog liderstva i izgradnji društva koje je ravnopravno, inkluzivno i otporno, u skladu s principima održivog razvoja, Agendom 2030 i evropskim integracionim procesom.

Brojna i raznovrsna delegacija Crne Gore, koju su činile ministarke i poslanice, snažno je obilježila ovogodišnje zasjedanje Komisije. Njihovo prisustvo i aktivno učešće doprinijeli su jačanju globalne saradnje u borbi za prava žena i djevojčica. Poseban značaj ove delegacije ogleda se u činjenici da je, po prvi put, Crna Gora bila predstavljena i na ministarskom nivou kroz učešće žena koje vode ključne resore, što šalje jasnú poruku o institucionalnoj posvećenosti rodnoj ravnopravnosti i njenoj strateškoj integraciji u javne politike.

Svaka članica delegacije dala je lični i stručni doprinos – kroz predstavljanje nacionalnih politika, razmjenu iskustava i aktivno uključivanje u tematske rasprave – čime je dodatno unaprijeđen međunarodni dijalog i potvrđena odlučnost Crne Gore da osigura kontinuiranu, snažnu posvećenost ovoj ključnoj temi. Ta posvećenost ogleda se ne samo u praćenju međunarodnih standarda, već i u namjeri da se Politička deklaracija CSW69 pretoči u konkretnu praksu kroz izradu nove generacije strateških dokumenata, uključujući novu nacionalnu strategiju za rodnu ravnopravnost, kao i kroz svakodnevni rad u okviru sektora koje ove liderke predvode.